

Иван Богојевић

**Белешке
о загонетном животу**
роман

Београд
2019.

Иван Богојевић
БЕЛЕШКЕ О ЗАГОНЕТНОМ ЖИВОТУ

Библиотека
ХОРИЗОНТИ

Издавач
Кинематографска и видео продукција ПАТАМ

За издавача
Иван Богојевић

Лектор и коректор
Бојана Пасер

Дизајн
ПАТАМ

Припрема и штампа
ШПРИНТ

Тираж
500

Илустрација на корицама:
Ђорђоне, "Олуја" - 1508. уље на платну

*Господе, зумбул римски цвета по бокалима,
Зубато сунце гмиже по пртинама,
Тврдо је доба.
Живот ми лак као перо на длану,
Док не дуне ветар смрти
Смеће на сунцу и сећање по ћошковима
Чекају ветар што носи ка мртвој земљи.
„Пев Симеуну“, Т.С.Елиот*

*А од времена Јована Крститеља до сад,
Царство небеско на силу се узима и
силеције добијају га.
„Јеванђеље по Матеју 11:12“*

*Није ствар у новцу, чак ни у моћи,
мени је потребно само оно што се
добија силом моћи и што се никако другачије
не може добити, него силом моћи;
а то је усамљена и спокојна свест о снази.
Ово је најпотпунија дефиниција слободе,
око које се човек толико мучи.
„Младић“, Ф.М.Достојевски*

ГЛАВА ПРВА

1.

Треба имати слуха за ћутање, таленат без ког, како кажу, не би било ни језика, ни приповедања.

Најстрашнија смрт је неоствареност а најстрашнија неоствареност у смрти је она у свом језику, својој крви, међу својима. То је судбина језивија од прометејске. То је постојање лишено бивства, живот без сећања, казна за гордост, за побуну, за лакомислен и грешан људски живот.

Са прозора моје хотелске собе виде се мрки обронци чији врхови буде у мени осећање трагичног као константе нашег постојања. Много времена у протекле две године провео сам посматрајући те врхове. Гледао сам у њихове кречњачке стене, како се у врела летња поподнева пресијавају на ужареном сунцу. Гледао сам у њих кроз филигранску завесу од пахуља и иња, када се по читаве дане у прозоре залетао снег а белина врхова подсећала на капе самостанских госпођица из Стендалових проза. Гледам у њих и данас док лагано тонем у лењиву мирноћу и када и мени, као и једном аустријском песнику, пада киша у очи. Импресивна је та тишина сабијена и минерал у грумен, у стену. Сагорећемо, неповратно ћемо сагорети, само ће мрки врхови остати да сведоче у тишини, у бескрају.

Време је да се представим. Зовем се Лео Чернеј. Имам четрдесет две године, разведен сам, без деце, спортиста, образован, пасионирани уживалац и трагалац за срећом. Дошао сам у овај викторијански хотел како бих прославио свој јубиларни четрдесети рођендан (када се мушкарац мења и физички и логички и садржајно), и како бих написао есеј о најзагонетнијој личности ренесансе. Од тада су протекле две године.

До доласка у овај проминентни хотел, у брзини и младалачкој јаловости, трагици живота пркосио сам удовољавајући страстима. Био сам хедониста и живот сам посматрао на инфантилан начин. Хедониста је човек без дубље мисаоне структуре, неко ко пркоси времену гомилајући животна задовољства. Боравак у овом хотелу научио ме је да се против трагике живота борим лепотом садашњег тренутка. Од тада је преварити време осећањем среће постао опсесивни циљ мога трагалаштва. Али о томе нешто касније.

Данас ме је на рецепцији хотела сачекала необична карта. Мој елегантни пријатељ Лоренцо са беспрекорно везаним виндзорским чвором широко се осмехнуо и пружио ми пошилићу.

„*Professore,*“ обратио ми се јаким узлазним вокалом, „једна *bella signorina* чека на вас.“

Одговорио сам контролисаним осмехом на очаравајућу Лоренцову животну радост и узео у руке карту коју ми је пружио. Била је то музејска разгледница на чијој је предњој страни било отиснуто Белинијево

дело *Млада жена и њена тоалета*. Добро сам познавао то платно. Провео сам неколико недеља једне блиставе године у Историјском музеју Беча и на другом спрату тог фасцинантног барокног здања сатима сам посматрао Белинијево ремек-дело. Никада у атмосфери те слике нисам осетио оно што су о њој говорили стручњаци. Фасцинирала ме је пасторалност њеног овалног лица, добро утврђено попрсје, белина стомака, несавршеност бокова. Та млада жена изгледала је као дар са неба, као најдивнији поклон природе дат смртницима.

Повео сам једно поподне своју зеленооку бечку познаницу да јој покажем мени омиљену слику. Било је нечег зеленооког у том Белинијевом млетачком портрету. Нечег осебујног, блуднички префињеног, у исто време облапорног и присталог.

„Погледајте ту шаку и те прсте“, говорио сам. „Ово није рука која је мало час изашла из ружине водиче, ово је рука која је до јуче черупала перад. Добро се удубите у ово лице. Ово није фриволна маска госпођице из какве трговачке куће, ово је просто, здраво, очаравајуће лице сељанке која прославља професију због које постоје песници. Ова од грубих мушких руку избледела тканина бежи са белине њеног тела јер ово су тело исклесали богови да савременици у њему угасе своју плот.“

Крупне зелене очи гледале су ме са неодобравањем.

„Лепота жене увек је прелудијум за љубав“, мелодични сопран протествовао је против моје лакорекости, „чак и када постоји свест да се време ничим не може успорити, лепота жене увек призива љубав, никада похоту.“

Византинац у мени није мировао. Реших да је освојим учтивом неучтивошћу, најособенијим обликом духа који је са блиставог средњовековног истока прихватио рубијантни католички запад.

„Зар?“ упитах изазивачки.

„Наравно, шта сте очекивали?“ у горњем регистру мелодичног сопрана неопрезно заискри тон лаког презира.

„Чудите ме“, одговорих лаконски.

„Молим?“

„Чудиме да је конкретно вама, жени широке културе, крупних зелених очију, жени од стила, укуса и загонетног осмеха један ригорозни морал толико помутио ум, и још ме чуди што ренесансну сензуалност посматрате кроз визуру тенденциозно порнографске данашњице, или то можда не би требало да ме чуди?“

„Немогући сте“, рече крупно зелено око и одшета до следеће слике.

Чула се мелодична шкрипа музејског паркета. Стао сам наспрам ње тако близу да сам се бојао да ће чути откуцаје мог лудог срца. Гледао сам је право у очи. Ниједан мишић на зеленооком лицу није се ни померио. Стајао сам збуњен пред произвољношћу судбине, пред свирепошћу једне младе жене. Запамтио сам тај тренутак. Била је то она преломница након које ствари више нисам видео онакве какве су. Али, као што рече Достојевски: *Благо оном ко има идеал лепоте, макар и погрешан.*

Снажан фијук ветра завртео је ротациона врата хотела и унео у лоби мирис мора и соли.

„Падаће киша“, рече Лоренцо, „црна и старозаветна, каква увек пада у априлу.“

Окренух полеђину разгледнице и угледах мек, заобљени рукопис Зеленооке, своје друге жене. Читао сам текст са полеђине.

На шта смо то потрошили животе, на одгонетање, а не на живљење? Ти си ову децентну Венецијанку држао за курву јер ниси могао да побегнеш од свог убогог балканског порекла. Ти жену можеш да волиш само ако је понизиш. Касно сам схватила да је за тебе форма све, а суштина ништа. Заборави на своје алеаторске навике, све што имаш ионако припада мени.

Презире те, Зеленоока.

Дубоко сам уздахнуо и осетио како ми у утроби расту перуника и коров. Стрпао сам разгледницу у спољни џеп јакне и упутио се ка лифту.

„Professore“, весело рече Лоренцо, „дозволићете, на ком је месту завршила ваша посада?“

„Сам једрим, Лоренцо, на једном старом микротонеру. Био сам у водећој групи до последњег круга, али нисам ухватио бочни маестрал у финишу, стигао сам претпоследњи.“

„Озбиљан једриличар чак и на микротонеру мора да има бар још једног човека, мора да постоји посада, тим. Не може се победити сам.“

„Живот има парадоксалну логику“, добаких грлено,
„живот је трен а човек је роб.“

Одговорио ми је разоружавајућим осмехом
Медитерана. Његови бисерни зуби блистали су на
бронзаном лицу.

Кренуо сам ка лифту, али се на мах зауставих и на
петама окренух ка рецепцији.

„Лоренцо, молим те“, заустих, али рецепционара за
пултом више није било.

Погледах унаоколо. Нигде никог.

„Немогуће да сам у трену полудео“, помислих. Нека
језовита тишина одзвањала је лобијем хотела. Осетих
застрашујућу бесконачност препуну сумње и ироније.
Увијала се око мене попут измаглице, стискала ме и
гњечила. Још једанпут завирих у ћошкове. Није било
ничег.

Тада ми пажњу привуче изванредан сецесиони-
стички часовник, рад знаменитог париског мајстора Луја
Мажорела, који не само да је био најлепши предмет у
хотелу, већ је био и шармантни подсетник да ови ходници
памте и другачије госте. Часовник је показивао минут до
седамнаест сати. Његова особеност била је у томе што је
на сваки пун сат велика казаљка шуштала.

„Та сретна грешка“, говорио је Лоренцо, „доводила
је у хотелски бар прегршт богатог света, али хир моде је
непредвидив а манири богатих ташти и непостојани.“

Одбројавао сам секунде и чекао да велика казаљка зашушти. Нисам знао зашто то радим. Као да сам био роб неке бизарне навике. Велика казаљка је зашуштала и зауставила се вертикално. Чуо се звук као кад се спусти врео метал у хладну воду. Тај звук подсети ме на змијску душу моје друге жене, моје Зеленооке. Гледао сам у њу као опчињен као што сада гледам у бизарну шуштећу казаљку, када зачух пријатан баритон који је долазио из даљине коју нисам успевао да одредим.

„Све је јасно, господине, седамнаест је часова, време је за аперитив, одмах ћу послати момка са боцом.“

Тада осетих како ме рецепционер пријатељски грли, стављајући своју леву руку на моје десно раме. Зуби су му блистали а у његово бронзано лице била је милина гледати.

„Нисам те видео“, рекох, „где си нестао?“

„Тражио сам ваш кључ, запао је између пулта и стола. Због вас сам испрљао колена“, рече он и левим дланом обриса прашину са колена док ми је десном руком пружао кључ апартмана.

Захвалио сам се и ушао у лифт. Притиснуо сам дугме са бројем четири и чекао. Нисам био ни сретан, ни тужан. Лифт се лагано пењао. Био је то старински лифт смештен у прочеље хотела, намењен људима који су имали времена, европским душама однегованим на маварској мудрости. *Пролазе болови и страсти, прођи крај света јер није ништа,*¹ сетих се стихова које је

---

¹ Анфари Сохеили.

волела Зеленоока. Лифт се лагано пењао. Гледао сам кроз велико полукружно стакло у алеју кедрова кроз коју сам у буци и слави дошао у овај хотел, у друштву одабраних пријатеља и случајних жена, у једно блиставо септембарско јутро након целодневног оргијастичког пира по лучким ресторанима и баровима. У то време био сам на врхунцу славе. Моја запажања о најзагонетнијој личности ренесансе цитирана су у широком опсегу, од еминентних академских стручњака до музејских презентера. Био сам и на врхунцу биолошког живота. Тек што сам се растао од змијске душе своје друге жене, а већ сам се попут сатира сав предао прекомерностима. Биле су то нежне лудости. Стање духа налик хибернацији. Празан простор између мишљења и чињења. Окренуо сам главу на леву страну и угледао мали, правоугаони парк у чијем се средишту налазила скулптура од белог мермера. Представљала је морнарски чвор а на месинганој плочици стајало је: *Бесконечно кружење у времену*. Гледао сам у скулптуру и размишљао о лицу у које је милина гледати, и још више о беспрекорном виндзорском чвору на углачаној белој кошуљи. Замишљао сам како је Лоренцо нашао добру жену. У мојој уобразиљи добре италијанске жене обавезно су из Равене, најјужније тачке до које је доспео византијски бог. Та добра жена у којој се сјединио дух Константинопоља и дах Рима, у лењо недељно поподне глача беле крагне кошуља. Она то чини са лакоћом и веселошћу заљубљене жене. А он, мој шармантни пријатељ, свечери, масира уморна стопала те добре жене. Лоренцо, човек такта

и стрпљења, то ради предано и нежно. Кружним покретима палчева он узбуркава крв у стопалу своје жене, затим меким длановима прелази преко листа све до прегипа испод колена. Она се осмехује. Лагано извија леђа и шакама прелази преко лица, чела и косе.

Лифт се зауставио и кабина се мало заљуљала. Померио сам жичану ограду и отворио врата. Кренуо сам уским ходником ка апартману. У сусрет ми је ишла једна заносна мелескиња у белим јахаћим панталонама и струкираном тебет сакоу. Коса јој је била везана у пунђу а у рукама је носила цокејску капу са танким црним штилом. Застадох да је пропустим, а она ми једним отвореним погледом стави до знања да је приметила мој гест. У мени се поново усталасаше сокови младости. Осетих снажан импулс у пределу стидне кости, али ме проклета неуроза спречи да јој упутим и једну лепу реч. Окренуо сам се ка тој лелујавој фигури чији су ме прегипи остављали без даха и упутио јој дугачак, сетан поглед. Сада она у уском ходнику окрете ка мени насмејани леви профил и уради оно што лепе жене данашњице ретко раде. Спусти поглед преко десног рамена на мек хотелски итисон, дајући ми на знање да је приметила мој поглед и да ми на њему захваљује, јер лепота је очаравајућа у једноставности, а бесмислена у ароганцији.

Мелескиња се изгубила у лавиринту хотела а ја сам откључао апартман и ушао. Нека тупост преплави ми душу. Био је дубоко безначајни четвртак у априлу. Придев безнадежан давао је основни тон моме бићу. Поглед ми паде на радни сто. Сачекало ме је све оно

од чега сам јутрос побегао. Отворен лаптоп, каталози, монографије и речници. На полици изнад стола – бележница у кожном повезу и скупоцено пенкало. Дар мојих родитеља за прво предавање на факултету који сам, вођен једном хировитом одлуком, заувек напустио. Скроз у горњем углу рукопис, једва десетак редигованих страница, наслов: *Мистични Ђорђеоне*.

Пришао сам прозору и размакао завесе. Мрки врхови пресијавали су се на априлском сунцу. Расплинуте душе зурио сам у њихово огољено достојанство. Већи део живота посветио сам одлагању несреће. И овај пут успео сам да пронађем начин како да обесмислим свако деловање. Био је то закочен живот. Живот у месту. Чинило се као да свет посматрам кроз шарени витраж. Запањујуће је колико је данас лако уживети се у површност, колико је пожељно водити површан живот. Минути су цурили а мој дух опседаде су тривијалности. Мислио сам на заносну мелескињу у белим јахаћим панталонама, на то како нисам успео да ухватим бочни ветар у јутрошњој регати, на перверзни појавни идеал да *отац буде брат свом сину а мајка млађа сестра своје ћерке*.² Пекло ме је сазнање да немам деце. Није ми давала мира та окоштала патријархалност која је одзвањала у најдубљим слојевима моје душе. Време је шкрипало а моје тело хватала је лагана укоченост. Жудео сам за садржајним животом, а плашиле су ме његове кључне тачке као што су љубав, зрелост и смрт. Мрки врхови пресијавали су се на априлском сунцу и један снажан одсјај учини да за тренутак устукнем. У мојој

---

² Карл Густав Јунг, „Дух и живот“.

свести, као муња на летњем небу, роди се питање: да ли сам почео да осећам пожуду према болу? Да ли је бол био тај зачин младости који је животу давао правац, боју и тон? Сетих се седокосог швајцарског професора који је говорио: *ми смо увек мање или више од оног што смо заправо.*³ Знао сам, површност је смртни грех овог доба. У томе је њена привлачност. Она нас опседа, окупира наша чула, инспирише на непрекидну забаву. Читав свет гурнут је у забаву као у заборав.

Изненада, са севера захуча силовит ветар и донесе један гигантски облак који избриса сунце као гумицом. Светлост муње распара сивило неба а снажни одјек удара грома изгуби се у ледено немуштом спокојству мрких врхова. Зачу се ситно крцкање рагастола а затим, нешто снажније, затресосе се и прозорска стакла. У хотелу се погасише светла и, након неколико тренутака, поново се упалише. Пепељасто плави цветови кедрова покрише читаву алеју а црна киша окомито се обруши на хотел. Зазвуча апокалипса.

Навукох завесе и одлучих да окончам своју неурозу.

Отворио сам бележницу и скупоценим пенкалом на горњој маргини која је носила датум једног безначајног четвртка у априлу записах: *Извори несреће*. Не знам колико је времена протекло док сам бележио стања, мисли и поступке које сам артикулисао као изворе несреће, као врело свог жалосног стања. Чинило се да је време растегљив молекул, бледуњава, прозирна твар коју сила врти подједнако у свим правцима. Одложио сам пенкало и прочитао оно што сам записао. Заледио сам се

---

3 Сигмунд Фројд, „Нелагодност у култури“.

схвативши да сам почео да мешам живот и литературу, стварност и машту, страхове и снове, језике и графеме, стилове и писма. Јединство супротности указивало је да су сви елементи интимне трагедије постављени и да ће за који трен сценом завладати мрак. Гнушао сам се те игре чији сам био и актер и креатор. Будући да сам је у доколици измислио и наменио егу, довео сам сопство у још једну граничну ситуацију након које нисам знао пут. Та мистична неизвесност подсети ме на неке блиставе дане и звездане ноћи, на тренутке велике телесне и духовне устрепталости. У то време себе сам видео као културмена, човека мере и склада и, наравно, великог љубавног искуства. У најкраћем, човека способног да живи између два екстрема, између бордела и пустиње, не дозвољавајући ниједном од екстрема да му замагли поглед, да постане доминантан.

Затворио сам бележницу и одложио пенкало. Ушао сам у купатило, свукао се и пустио туш. Неколико тренутака гледао сам у млаз топле воде како удара у обод кабине и слива се у сребрнасти одвод. Фина пара испуњавала је кабину. Окренуо сам се и погледао свој одраз у огледалу. Био сам задовољан оним што сам видео. Лице ми је било нарочито лепо. Кожа негована, са покојом бором која пресеца чело. Имао сам здраве и беле зубе и јако тело опаљено сунцем са тек помало сала на боковима и стомаку. Погледао сам у правцу ножних прстију. Био сам здрав и потентан мушкарац упркос томе што сам живот провео као меланхолик. „Још увек у мени има много од истока“, рекох себи док сам стајао под млаз топле воде, „има те оријенталне туге,

тог разоружавајућег фатализма, који се преноси са колена на колена, као наследна болест, као белег, као знак за убрзано психолошко пропадање. Са друге стране, као антипод стоји космополитски провинцијалац. Блазирани самомрзац за кога је држава увек била синоним за лако богаћење“, рекох тако гласно да је у купатилу одзвањало. Топла вода скидала је миленијумске наслаге моје подељене личности а ја сам наставио да ламентирам, испод туша, у купатилу. „Њено *pro bono publico*, њено опште добро функционише једино када наплаћује порез, благи политичке противнике и пребија оне који јој ни на један начин не могу узвратити. Слобода је поље најшире манипулације“, закључио сам. Окренуо сам леђа тушу и пустио да млаз воде удара у моја широка плећа. „Има у мени и мегаломаније“, викао сам, „одувек сам веровао да сам један од неколицине који осећа трзаје времена, који, како кажу, чује шкрипу историје. Дубоко сам веровао у своју изузетну судбину, у своје нарочито посланство, иако до сада нисам постигао готово ништа. Ништа крупно у животу није постигао ни мој отац, ни његов отац пре њега, ни њихови преци. Нико у мојој породици није успео да се издигне изнад терора просечности.“ Грешан, дубоко презрех ту искру сопства, тај живот за квартир, пут и кост. Моја амбиција више није знала за границе, био сам спреман за инокласну борбу, био сам рад за љути бој. „Тако је од искона“, викао сам помамно, „од бога Урана ког свргну Корон, титан и син!“

Зачуло се снажно лупање на вратима и прекинуло мој сулуди солилоквиј који је на концу био само рефлекс дубоке растресености духа и сасвим благе укочености тела. Хитро сам се обрисао и обукао бадемантил.

Отворио сам врата. Ушао је ливрејисани конобар и на сто спустио киблу са вином. Волео сам ту киблу од теракоте и једном, при великом пићу, сатима сам убеђивао директора хотела да уместо патетичне хералдике за грб хотела узме мој анфас, високо чело и крупне збуњене очи посрнулог Европејца у педесетим, културмена.

Момак је из леда извадио боцу шампања и обрисао је белом, батистаном салветом. Чуо се пригушени звук отварања боце. Сипао је вино у чашу, при врху мало заобљену, која је подсећала на цвет тулипана и гурнуо ка мени кожне корице са рачуном. Наместих своје лице у меку, парадерску гримасу а свом гласу дадох тон лаког презира.

„Придодајте је осталима“, изговорио сам равном интонацијом. Моје швиндлерско искуство оставило је утисак.

„Свакако, господине“, рече момак некако сметено и изађе из апартмана.

Подигао сам чашу тако да ми је заобљени, тулипански део био у висини очију. Гледао сам у чашу и ослушкивао процесе у њој. Само будала верује да је тајна пенушавца у врењу, тајна је у поезији, у том, у исти мах, и једноставном и дубоко религиозном односу према вину, према вечности. Исплио сам чашу у дугом гутљају и осетио фино пецкање у устима. Нијансе светлоплаве дадоше искричави тон суморној слици тога дана, једног безнадежног четвртка у априлу. Сипао сам још једном и дуго гледао у мрежасту пену како копни и смањује се за трећину. Када се пена сјединила са вином, попио сам и другу чашу. Застао сам за тренутак и јасно видео обресе

велике светлости како обасјава једну венецијанску фасаду на којој данас стоји натпис *Гвожђара*. Одлучио сам да сипам још једном. Био сам грозна пијандура. Поново је већину чаше испунила мрежаста пена. Сетих се Роналда Барта и његовог поређења пене са лексичким вишком, са брбљањем. *Брбљање је*, каже тај генијални човек, *нека проста потреба за писањем*. Помислих на своје генерацијске сапатнике, свој језик и своју крв. Личили су ми на сума сишле епигоне, на чанколице сумњивих уметничких фондова. Шта ми је друго преостало него да утеху пронађем у вину? Чему мистификација? Одувек сам испијање вина сматрао за религиозан процес, мада нисам марио ни за Бога, ни за Ђавола. Сипао бих чашу вина и уживао. Нисам постао пијанац захваљујући огромној таштини. Вођен њоме, развио сам самодисциплину у избору и у околностима. Никада нисам пио пре ручка и никада нисам пио са случајним познаницима. Сувишно је рећи да сам по питању квалитета био избирљив. Истина, постојаност мог избора лишила ме је бројних друштвених веза. Нисам патио због тога. У младости бих се често осетио усамљен у великом и гласном друштву, али уз мало вина мисли би ме вукле у будућност, у пројекцију какав човек желим да будем. Силина маште и један лирски замах у трен ока, претварали би ме у античког хероја. Уз малу помоћ божанског нектара, ја сам у самоћи живео живот величанствен у трагици и непролазан у врлини. Атрибут непролазан био је кључан за разумевање те махните пројекције. Инстинктивно, одувек сам знао да ће осећање дубоке друштвене анестезије бити дно амбиса у који ћу се сурвати.

Зазвонио је телефон у соби и вратио ме у садашњост. Подигао сам слушалицу и зачуо продоран глас хотелског менаџера.

„Господине Чернеј, молио бих минут вашег времена.“

„Изволите.“

„Имамо потешкоћа са измирењем ваших ванпансионских нота, из банке су нас обавестили да на вашем рачуну недостају средства.“

„По среди је грешка“, одговорих суво, „послали сте погрешан број рачуна.“

„Два пута сам проверавао број рачуна, господине“, рече Менаџер и први пут осетих забринутост у његовом гласу, „банка каже недостају средства.“

„Не може да каже банка већ неки службеник. У питању је неспоразум, уклонићу га сутра.“

„Пожељно би било да рачун измирите данас. Сутра је Велики петак и сви га радни људи на Острву обележавају сећањем на муку и страдање нашег Спаситеља. Банка сутра не ради.“

„Крупни капитал, религија и монденски хотел, шта све нећу чути на овом Острву?“

„Ви сте и сада арогантни, господине. Сви запослени у банци су богобојажљиви људи, сви запослени у хотелу су богобојажљиви људи. Црква је већ читав век наш покровитељ. Она је и власник овог престижног хотела, али и наш пастир у овом мраку самодовољности и

самоважности. За нас учешће у процесији није остатак буржоаских навика већ најснажнија потреба срца, вапај душе и со нашег идентитета.“

„Дајте ми директора хотела“, рекох одсечно.

„Господин директор је отпутовао, враћа се у понедељак. Ја сам заиста забринут, господине. Ваше ноте протежу се на протекла три месеца.“

„Примио сам кзнању вашу забринутост а сада ви примите кзнању мој захтев да разговарам са директором хотела у понедељак, након доручка.“

Спустио сам слушалицу и угризао се за усну. Одувек сам презирао осионост. Држао сам је за одлику примитивних, мрачних људи, а данас сам се већ два пута понео недолично. Прекорио сам себе и узео мобилни телефон да проверим рачун. Након неколико тренутака, на екрану појавише се цифре а низ моје слепоочнице полетеше прве грашке зноја. Поново се угризох за усну. Учинио сам то таквом силином да ми је комадић меса остао у зубима. Нисам веровао својим очима. На рачуну црвенео се минус од преко шест хиљада евра. Освежио сам страницу, али су бројке остале исте.

„Забога“, повиках, „колики је онда рачун када нису могли да га наплате?!“

Мало крви пало је на екран телефона. Узео сам салвету са стола, обрисао екран и покушао да зауставим крварење. У глави ми је бубњало. Имао сам утисак да

ми неко завирује у очи и да се церека. Био сам очајан. Био сам растрзан и помаман. Осећао сам груб и свиреп бес. Осећао сам велику жеђ и било ми је јасно да губим контролу над собом. Сасух преостало вино у дугачак, напрасит гутљај и седох за радни сто. Брзо сам мислио. Последњи пут када сам проверавао рачун било је око двадесет хиљада. Довољно за још две године живота на Острву, довољно за остварење мојих тајних циљева. Упркос свему, нисам могао да проћердам толики новац, без обзира на алеаторске навике којима сам робовао. Наљутих се на себе што нисам водио прецизну евиденцију трошкова тако карактеристичну за балканску сиротињу из које долазим. А онда, као муња на летњем небу, пред очима блесну ми реченица са карте коју је послала Зеленоока: *све што имаш ионако припада мени*. Изгубио сам дах. Мисли су се ројиле таквом брзином да сам се прибојавао да ће глава да ми експлодира. Осетих сву беду коју осећа жртва примитивне и хладне освете. Одлучих да се смирим. *У животу ће ионако све проћи и оно што је добро и оно што је лоше.*⁴ Отишао сам до лавабоа, ставио главу под чесму и пустио воду.

---

4 Парафраза мисли *Проћи ће зло, проћи ће и добро, све ће проћи* Тихона Задонског.